

Chương 4

Xử lý câu truy vấn

Nội dung chi tiết

- Giới thiệu
- Bộ biên dịch câu truy vấn (query compiler)
- Phân tích cú pháp
 - Cây phân tích (parse tree)
- Chuyển cây phân tích sang ĐSQH
 - Câu truy vấn đơn giản
 - Câu truy vấn lồng - lồng tương quan
- Quy tắc tối ưu cây truy vấn
- Ước lượng chi phí

Xử lý câu truy vấn

2

Giới thiệu

- $R(A, B, C)$
- $S(C, D, E)$

```
SELECT  B, D
FROM    R, S
WHERE   R.A='c' AND S.E=2 AND R.C=S.C
```

Xử lý câu truy vấn

3

Giới thiệu (tt)

- Câu truy vấn được thực hiện như thế nào?

R	A	B	C	S	C	D	E
	a	1	10		10	x	2
	b	1	10		20	y	2
	c	2	10		30	z	2
	d	2	10		40	x	1
	e	3	10		50	y	3

Kết quả

B	D
2	x

Xử lý câu truy vấn

4

Giới thiệu (tt)

- Cách 1
 - Tích cartesian
 - Phép chọn (selection)
 - Phép chiếu (projection)

$$\Pi_{B,D} [\sigma_{R.A=c' \wedge S.E=2 \wedge R.C=S.C} (R \times S)]$$

Xử lý câu truy vấn

5

Giới thiệu (tt)

RxS	A	B	C	C	D	E
	a	1	10	10	x	2
	a	1	10	20	y	2
	⋮					
	c	2	10	10	x	2
	c	2	10	20	y	2
	c	2	10	30	z	2
	⋮					

Xử lý câu truy vấn

6

Giới thiệu (tt)

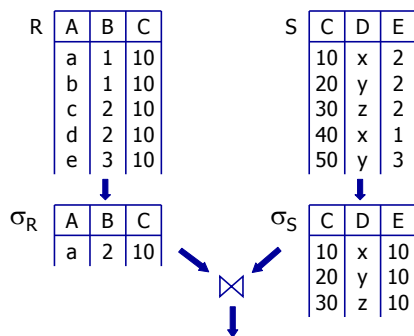
- Cách 2
 - Phép chọn (selection)
 - Phép kết (natural join)
 - Phép chiếu (projection)

$$\Pi_{B,D} [\sigma_{R,A=c'}(R) \bowtie \sigma_{S,E=2}(S)]$$

Xử lý câu truy vấn

7

Giới thiệu (tt)

Xử lý câu truy vấn

8

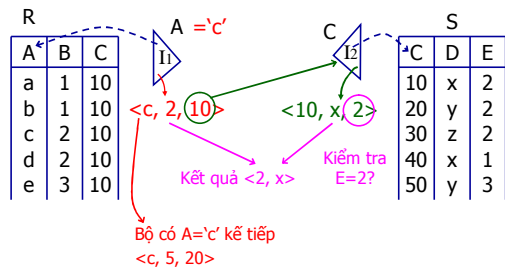
Giới thiệu (tt)

- Cách 3 - sử dụng chỉ mục trên R.A và S.C
 - Tìm các bộ trong R thỏa $R.A=c'$
 - Với mỗi bộ tìm thấy, tìm tiếp các bộ trong S thỏa $R.C=S.C$
 - Bỏ đi những bộ $S.E \neq 2$
 - Kết các bộ phù hợp của R và S
 - Chiếu trên thuộc tính B và D

Xử lý câu truy vấn

9

Giới thiệu (tt)

Xử lý câu truy vấn

10

Giới thiệu (tt)

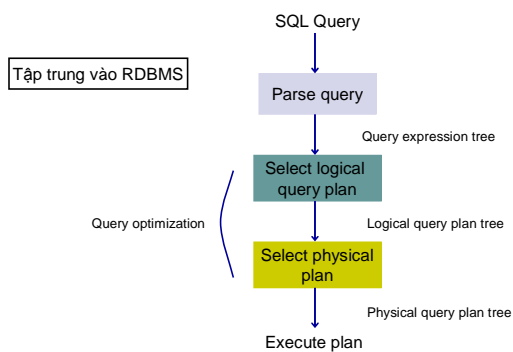
DBMS thực hiện cách nào

Xử lý câu truy vấn

11

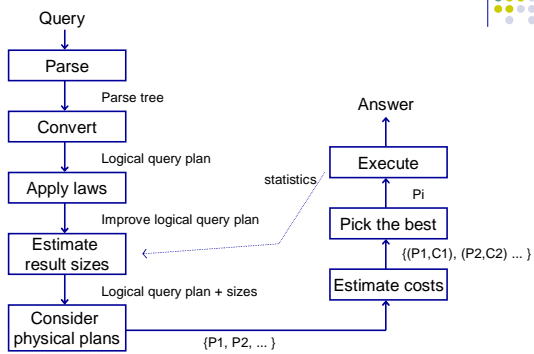
Bộ biên dịch

Xử lý câu truy vấn

12

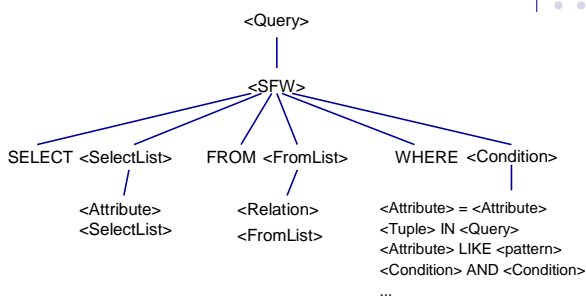
Quá trình biên dịch

Xử lý câu truy vấn

13

Cây phân tích

Xử lý câu truy vấn

14

Ví dụ 1

- Customer(cusID, cusNm, cusStreet, cusCity)
- Account(accID, cusID, balance)

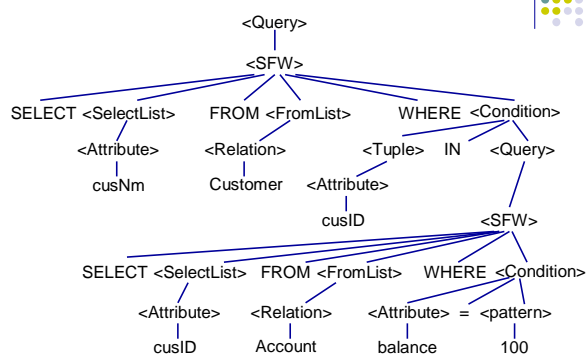
```

SELECT cusNm
FROM Customer
WHERE cusID IN (
  SELECT cusID
  FROM Account
  WHERE balance > 100)
  
```

Xử lý câu truy vấn

15

Ví dụ 1 (tt)

Xử lý câu truy vấn

16

Ví dụ 2

- Customer(cusID, cusNm, cusStreet, cusCity)
- Account(accID, cusID, balance)

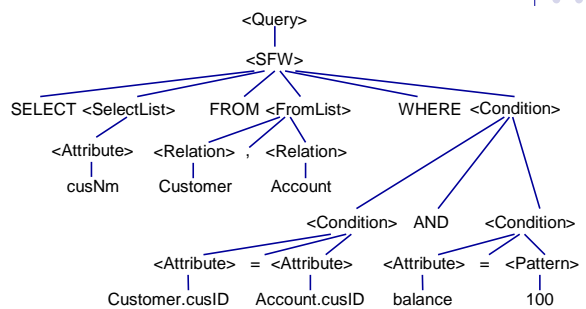
```

SELECT cusNm
FROM Customer, Account
WHERE Customer.cusID = Account.cusID
AND balance = 100
  
```

Xử lý câu truy vấn

17

Ví dụ 2 (tt)

Xử lý câu truy vấn

18

Nhận xét

- Giới hạn
 - GROUP BY
 - HAVING
 - ORDER BY
 - DISTINCT
- Aggregation function (Max, Min, Count, Sum, Avg)
- Alias name

Xử lý câu truy vấn

19

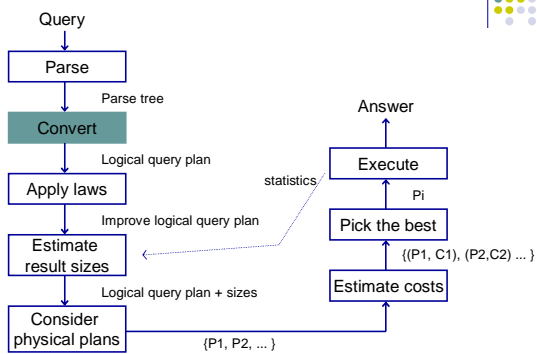
Tiền xử lý (preprocessing)

- Kiểm tra ngữ nghĩa
 - Quan hệ
 - Thuộc tính
 - Select
 - From
 - Kiểu dữ liệu
 - Where

Xử lý câu truy vấn

20

Quá trình biên dịch

Xử lý câu truy vấn

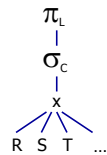
21

Biến đổi sang ĐSQH

• Truy vấn đơn

• Xét cấu trúc <SFW>

- Thay thế <FromList> thành các biến quan hệ
 - Sử dụng phép tích cartesian cho các biến quan hệ
- Thay thế <Condition> thành phép chọn σ_C
- Thay thế <SelectList> thành phép chiếu π_L

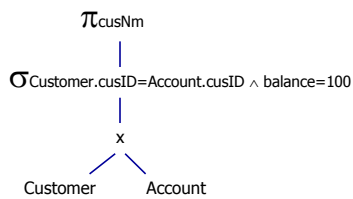

Cây truy vấn

Xử lý câu truy vấn

22

Xét ví dụ 2

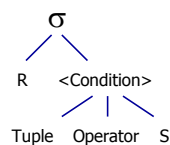
Xử lý câu truy vấn

23

Biến đổi sang ĐSQH (tt)

• Truy vấn lồng

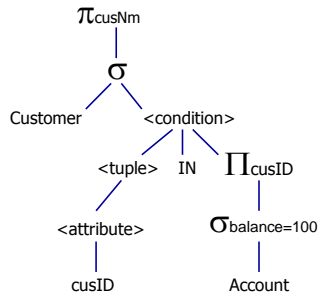
- Tồn tại câu truy vấn con S trong <Condition>
- Áp dụng qui tắc <SFW> cho truy vấn con
- Phép chọn 2 biến (two-argument selection)
 - Nút là phép chọn không có tham số
 - Nhánh con trái là biến quan hệ R
 - Nhánh con phải là <condition> áp dụng cho mỗi bộ trong R

Xử lý câu truy vấn

24

Xét ví dụ 1

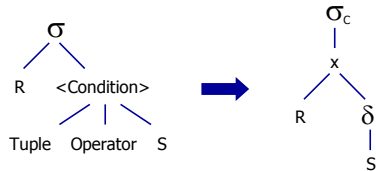

Xử lý câu truy vấn

25

Biến đổi sang ĐSQH (tt)

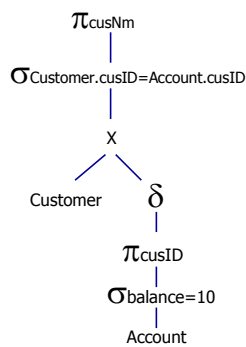
- Truy vấn lồng
 - Biến đổi phép chọn 2 biến
 - Thay thế <Condition> bằng 1 cây có gốc là S
 - Nếu S có các bộ trùng nhau thì phải lược bỏ bớt bộ trùng nhau đi
 - Sử dụng phép δ
 - Thay thế phép chọn 2 biến thành σ_c
 - σ_c là kết quả của phép cartesian của R và S

Xử lý câu truy vấn

26

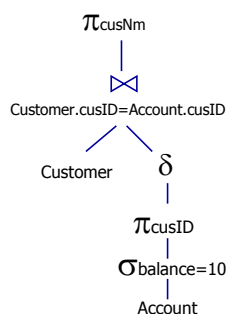
Xét ví dụ 1 (tt)

Xử lý câu truy vấn

27

Xét ví dụ 1 (tt)

Xử lý câu truy vấn

28

Ví dụ 3

- Customer(cusID, cusNm, cusStreet, cusCity)
- Account(accID, cusID, balance)

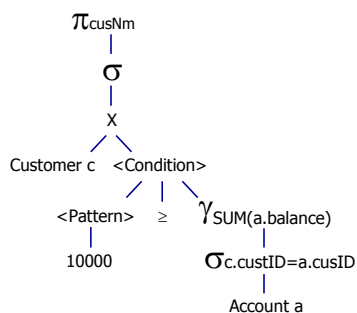
```
SELECT c.cusNm
FROM Customer c
WHERE 10000 >= (
    SELECT SUM(a.balance)
    FROM Account a
    WHERE a.cusID=c.cusID)
```

Truy vấn lồng tương quan

Xử lý câu truy vấn

29

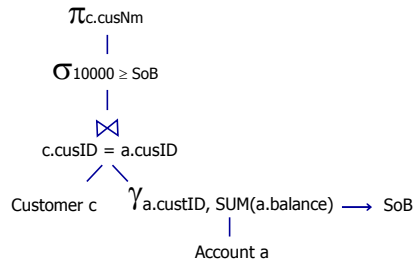
Ví dụ 3 (tt)

Xử lý câu truy vấn

30

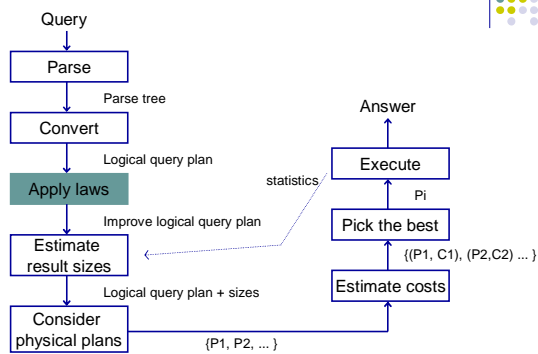
Ví dụ 3 (tt)

Xử lý câu truy vấn

31

Quá trình biên dịch

Xử lý câu truy vấn

32

Qui tắc: Kết tự nhiên, tích cartesian, hội

$$R \bowtie S = S \bowtie R$$

$$(R \bowtie S) \bowtie T = R \bowtie (S \bowtie T)$$

$$R \times S = S \times R$$

$$(R \times S) \times T = R \times (S \times T)$$

$$R \cup S = S \cup R$$

$$R \cup (S \cup T) = (R \cup S) \cup T$$

Xử lý câu truy vấn

33

Qui tắc: Phép chọn σ

- Cho

- p là vị từ chỉ có các thuộc tính của R
- q là vị từ chỉ có các thuộc tính của S
- m là vị từ có các thuộc tính của R và S

Pushing selections

$$\sigma_{p1 \wedge p2}(R) = \sigma_{p1} [\sigma_{p2}(R)]$$

$$\sigma_{p1 \vee p2}(R) = [\sigma_{p1}(R)] \cup [\sigma_{p2}(R)]$$

Quan hệ R là tập hợp
 \cup_S là phép hội trên tập hợp

Xử lý câu truy vấn

34

Qui tắc: σ, \bowtie

$$\sigma_p(R \bowtie S) = [\sigma_p(R)] \bowtie S$$

$$\sigma_q(R \bowtie S) = R \bowtie [\sigma_q(S)]$$

Xử lý câu truy vấn

35

Qui tắc: σ, \bowtie (tt)

$$\sigma_{p \wedge q}(R \bowtie S) = [\sigma_p(R)] \bowtie [\sigma_q(S)]$$

$$\sigma_{p \wedge q \wedge m}(R \bowtie S) = \sigma_m [\sigma_p(R) \bowtie \sigma_q(S)]$$

$$\sigma_{p \vee q}(R \bowtie S) = [\sigma_p(R) \bowtie S] \cup [R \bowtie \sigma_q(S)]$$

Xử lý câu truy vấn

36

Qui tắc: σ , \cup và σ , $-$

$$\sigma_c(R \cup S) = \sigma_c(R) \cup \sigma_c(S)$$

$$\sigma_c(R - S) = \sigma_c(R) - S = \sigma_c(R) - \sigma_c(S)$$

Xử lý câu truy vấn

37

Qui tắc: Phép chiếu π

- Cho
 - X = tập thuộc tính con của R
 - Y = tập thuộc tính con của R
- Ta có
 - $XY = X \cup Y$

$$\pi_{XY}(R) = \pi_X[\pi_Y(R)]$$

Xử lý câu truy vấn

38

Qui tắc: π , \bowtie

- Cho
 - X = tập thuộc tính con của R
 - Y = tập thuộc tính con của S
 - Z = tập giao thuộc tính của R và S

Pushing projections

$$\pi_{XY}(R \bowtie S) = \pi_{XY}[\pi_{XZ}(R) \bowtie \pi_{YZ}(S)]$$

Except intersection and difference

Xử lý câu truy vấn

39

Qui tắc: σ, π

- Cho
 - X = tập thuộc tính con của R
 - Z = tập thuộc tính con của R xuất hiện trong vị từ p

$$\pi_X[\sigma_p(R)] = \pi_X\{\sigma_p[\pi_{XZ}(R)]\}$$

Xử lý câu truy vấn

40

Qui tắc: σ, π, \bowtie

- Cho
 - X = tập thuộc tính con của R
 - Y = tập thuộc tính con của S
 - Z = tập giao thuộc tính của R và S
 - $Z' = Z \cup \{\text{các thuộc tính xuất hiện trong vị từ } p\}$

$$\pi_{XY}[\sigma_p(R \bowtie S)] =$$

$$\pi_{XY}\{\sigma_p[\pi_{XZ'}(R) \bowtie \pi_{YZ'}(S)]\}$$

Xử lý câu truy vấn

41

Nhận xét: σ, π

- Ví dụ
 - $R(A, B, C, D, E)$
 - $X = \{E\}$
 - $p: A=3 \wedge B='a'$

$$\pi_X[\sigma_p(R)]$$

$$\pi_E\{\sigma_p[\pi_{ABE}(R)]\}$$

Chọn trước
tốt hơn???

Chiếu trước
tốt hơn???

Xử lý câu truy vấn

42

Nhận xét: σ , π (tt)

- Bình thường
 - Chiều trước
- Nhưng
 - Giả sử A và B được cài đặt chỉ mục (index)
 - Physical query plan dùng chỉ mục để chọn ra những bộ có A=3 và B='a' trước
 - Nếu thực hiện chiều trước $\pi_{AB}(R)$ thì chỉ mục trên A và B là vô ích
 - Chọn trước

→ Thông thường chọn trước tốt hơn

Xử lý câu truy vấn

43

Qui tắc: \times , \bowtie

$$\sigma_C(R \bowtie S) = R \bowtie_C S$$

$$R \times S = \pi_L[\sigma_C(R \times S)]$$

Xử lý câu truy vấn

44

Qui tắc: δ

$$\delta(R \bowtie S) = \delta(R) \bowtie \delta(S)$$

$$\delta(R \times S) = \delta(R) \times \delta(S)$$

$$\delta[\sigma_C(R)] = \sigma_C[\delta(R)]$$

$$\begin{aligned}\delta(R \cap_B S) &= \delta(R) \cap_B S = R \cap_B \delta(S) \\ &= \delta(R) \cap_B \delta(S)\end{aligned}$$

Except: \cup_B , $-_B$, π

Xử lý câu truy vấn

45

Qui tắc: γ

- Cho
 - X = tập thuộc tính trong R được gom nhóm
 - $Y = X \cup \{\text{một số thuộc tính khác của } R\}$

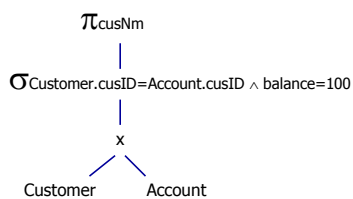
$$\delta[\gamma_X(R)] = \gamma_X(R)$$

$$\gamma_X(R) = \gamma_X[\pi_Y(R)]$$

Xử lý câu truy vấn

46

Xét ví dụ 2

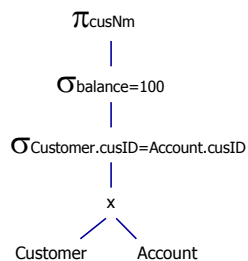

Xử lý câu truy vấn

47

Xét ví dụ 2

Qui tắc σ

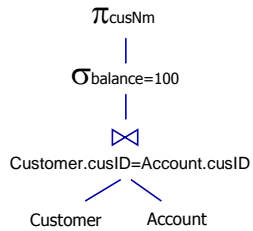

Xử lý câu truy vấn

48

Xét ví dụ 2 (tt)

Qui tắc σ , \bowtie

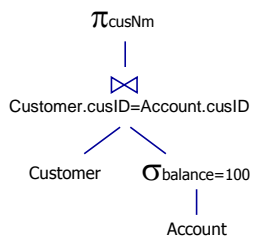

Xử lý câu truy vấn

49

Xét ví dụ 2 (tt)

Pushing σ

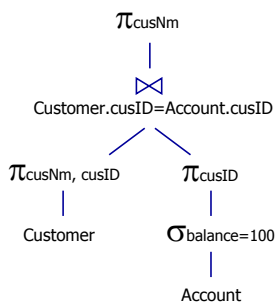

Xử lý câu truy vấn

50

Xét ví dụ 2 (tt)

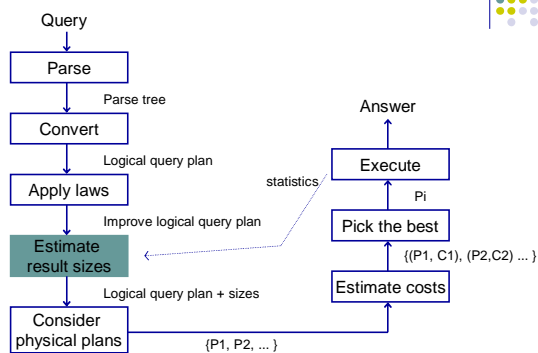
Pushing π

Xử lý câu truy vấn

51

Quá trình biên dịch

Xử lý câu truy vấn

52

Ước lượng chi phí

- Ước lượng kích thước cây truy vấn
 - Quan hệ
 - Các phép toán
- Ước lượng số lần truy xuất IOs
 - Số blocks được đọc hoặc ghi để thực hiện cây truy vấn

Xử lý câu truy vấn

53

Ước lượng kích thước

- Thống kê quan hệ R
 - $T(R)$: số bộ trong R
 - $S(R)$: tổng số byte của 1 bộ trong R
 - $B(R)$: tổng số block chứa tất cả các bộ của R
 - $V(R, A)$: số giá trị khác nhau mà thuộc tính A trong R có thể có

Xử lý câu truy vấn

54

Ví dụ

R	A	B	C	D
x	1	10	a	
x	1	20	b	
y	1	30	a	
y	1	40	c	
z	1	50	d	

A: chuỗi 20 bytes
B: số nguyên 4 bytes
C: ngày 8 bytes
D: chuỗi 68 bytes

1 block = 1024 bytes
(block header: 24 bytes)

$$\begin{aligned} T(R) &= 5 & V(R, A) &= 3 & V(R, B) &= 1 \\ S(R) &= 100 & V(R, C) &= 5 & V(R, D) &= 4 \\ B(R) &= 1 \end{aligned}$$

Xử lý câu truy vấn

55

Ước lượng: $W = R_1 \times R_2$

$$S(W) = S(T_1) + S(T_2)$$

$$T(W) = T(R_1) \times T(R_2)$$

Xử lý câu truy vấn

56

Ước lượng: $W = \sigma_{Z=val}(R)$

$$S(W) = S(R)$$

$$T(W) = \frac{T(R)}{V(R, Z)}$$

Số bộ trung bình thỏa điều kiện $Z=val$

Xử lý câu truy vấn

57

Ước lượng: $W = \sigma_{Z \geq \text{val}}(R)$

$$T(W) = ???$$

- Cách 1

$$T(W) = \frac{T(R)}{2}$$

- Cách 2

$$T(W) = \frac{T(R)}{3}$$

Xử lý câu truy vấn

58

Ví dụ

- Cho

- $R(A, B, C)$
- $T(R) = 10000$
- $V(R, A) = 50$

- Ước lượng kích thước biểu thức

$$S = \sigma_{A=10 \wedge B < 20}(R)$$

$$T(S) = \frac{T(R)}{V(R, A) \times 3} = \frac{10000}{50 \times 3} = 67$$

Xử lý câu truy vấn

59

Ví dụ (tt)

- Ước lượng kích thước biểu thức

$$S = \sigma_{A=10 \vee B < 20}(R)$$

- Giả sử

- n là $T(R)$
- m_1 là số bộ thỏa $A=10$ trong R
- m_2 là số bộ thỏa $B < 20$ trong R

$$T(S) = n(1 - (1 - \frac{m_1}{n})(1 - \frac{m_2}{n}))$$

Xử lý câu truy vấn

60

Ước lượng: $W = R_1 \bowtie R_2$

- Cho
 - X = tập thuộc tính của R_1
 - Y = tập thuộc tính của R_2
- Xét trường hợp $X \cap Y = \emptyset$

$$T(W) = ?$$

$$\text{Tương tự } R_1 \times R_2$$

Xử lý câu truy vấn

61

Ước lượng: $W = R_1 \bowtie R_2$ (tt)

- Xét trường hợp $X \cap Y = A$

R_1	A	B	C

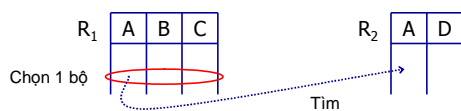
R_2	A	D

- Giả sử
 - $V(R_1, A) \leq V(R_2, A)$
 - Mọi giá trị của A trong R_1 thì có trong R_2
 - $V(R_2, A) \leq V(R_1, A)$
 - Mọi giá trị của A có trong R_2 thì có trong R_1

Xử lý câu truy vấn

62

Ước lượng: $W = R_1 \bowtie R_2$ (tt)

1 bộ trong R_1 sẽ thỏa với $\frac{T(R_2)}{V(R_2, A)}$ bộ trong R_2

$$T(W) = T(R_1) \times \frac{T(R_2)}{V(R_2, A)}$$

Xử lý câu truy vấn

63

Ước lượng: $W = R_1 \bowtie R_2$ (tt)

- $V(R_1, A) \leq V(R_2, A)$

$$T(W) = T(R_1) \times \frac{T(R_2)}{V(R_2, A)}$$

- $V(R_2, A) \leq V(R_1, A)$

$$T(W) = T(R_2) \times \frac{T(R_1)}{V(R_1, A)}$$

- Tổng quát

$$T(W) = \frac{T(R_1) T(R_2)}{\max\{V(R_1, A), V(R_2, A)\}}$$

Xử lý câu truy vấn

64

Ước lượng: $W = R_1 \bowtie R_2$ (tt)

- Xét trường hợp $X \cap Y = A$

$$R_1$$

A	B	C

$$R_2$$

A	D

- $W(A, B, C, D)$

- Các thuộc tính không tham gia vào phép kết thì số lượng các giá trị vẫn giữ nguyên
- $V(W, A) = \min\{V(R_1, A), V(R_2, A)\}$
- $V(W, B) = V(R_1, B)$
- $V(W, C) = V(R_1, C)$
- $V(W, D) = V(R_2, D)$

Xử lý câu truy vấn

65

Ví dụ

$$Z = R_1(A, B) \bowtie R_2(B, C) \bowtie R_3(C, D)$$

R_1	R_2	R_3
$T(R_1) = 1000$	$T(R_2) = 2000$	$T(R_3) = 3000$
$V(R_1, A) = 50$	$V(R_2, B) = 200$	$V(R_3, C) = 90$
$V(R_1, B) = 100$	$V(R_2, C) = 300$	$V(R_3, D) = 500$

Xử lý câu truy vấn

66

Ví dụ (tt)

$$U = R_1(A, B) \bowtie R_2(B, C)$$

$$T(U) = \frac{1000 \times 2000}{200}$$

$$\begin{aligned} V(U, A) &= 50 \\ V(U, B) &= 100 \\ V(U, C) &= 300 \end{aligned}$$

Xử lý câu truy vấn

67

Ví dụ (tt)

$$Z = U \bowtie R_3(C, D)$$

$$T(Z) = \frac{1000 \times 2000 \times 3000}{200 \times 300}$$

$$\begin{aligned} V(Z, A) &= 50 \\ V(Z, B) &= 100 \\ V(Z, C) &= 90 \\ V(Z, D) &= 500 \end{aligned}$$

Xử lý câu truy vấn

68

Nhận xét

- Phép chiếu
 - Phép tích
- } Ước lượng chính xác
- Phép chọn
 - Phép kết
- } Ước lượng tương đối hợp lý
- số lượng bộ của các quan hệ tương đối lớn
- giá trị của các thuộc tính phân bố đồng đều
- Phép toán khác
 - Hội
 - Giao
 - Trừ
 - Lược bỏ trùng lặp
 - Gộp nhóm

Xử lý câu truy vấn

69

Ước lượng: $W = R_1 \cup R_2$

- R_1 và R_2 là bag

$$T(W) = T(R_1) + T(R_2)$$

- R_1 và R_2 là set

$$T'(W) = T(R_1) + T(R_2)$$

$$T''(W) \leq T(R_1) + T(R_2)$$

$$\rightarrow T(W) = \frac{T'(W) + T''(W)}{2}$$

Xử lý câu truy vấn

70

Ước lượng: $W = R_1 \cap R_2$

- Cách 1

- TH1: $T'(W)=0$

- TH2: $T''(W) = T(R_1)$ hoặc $T''(W) = T(R_2)$

$$\rightarrow T(W) = \frac{T'(W) + T''(W)}{2}$$

- Cách 2

- Trường hợp đặc biệt của phép kết tự nhiên

- Chỉ áp dụng cho \cap_S

$$T(W) = \frac{T(R_1) T(R_2)}{\max\{V(R_1, Z), V(R_2, Z)\}}$$

Xử lý câu truy vấn

71

Ước lượng: $W = R_1 - R_2$

- TH1: $T(W) = T(R_1)$

- TH2: $T(W) = T(R_1) - T(R_2)$

$$\rightarrow T(W) = T(R_1) - \frac{1}{2} T(R_2)$$

Xử lý câu truy vấn

72

Ước lượng: $W = \delta(R)$

- TH1: $T(W) = 1$
 - Nếu trong R không có bộ nào thì $T(W)=0$
- TH2: $T(W) = T(R)$
 - $R(a_1, a_2, \dots, a_n)$
 - Số bộ phân biệt tối đa của R là tích các $V(R, a_i), i=1..n$

$$\rightarrow T(W) = \min\left\{\frac{1}{2} T(R_1), \text{tích các } V(R, a_i)\right\}$$

Xử lý câu truy vấn

73

Ước lượng: $W = \gamma(R)$

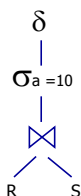
- $\gamma_L(R)$
 - Số lượng bộ trong W và cũng là số lượng nhóm
- TH1: $T(W) = 1$
- TH2: $T(W) = T(R)$
 - $R(a_1, a_2, \dots, a_n)$
 - Số lượng nhóm tối đa là tích các $V(R, a_i), i=1..n$

$$\rightarrow T(W) = \min\left\{\frac{1}{2} T(R_1), \text{tích các } V(R, a_i)\right\}$$

Xử lý câu truy vấn

74

Ví dụ

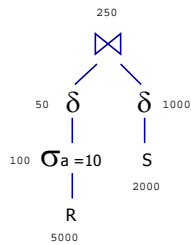

- $R(a, b)$
 - $T(R)=5000$
 - $V(R, a)=50$
 - $V(R, b)=100$
- $S(b, c)$
 - $T(S)=2000$
 - $V(S, b)=200$
 - $V(S, c)=100$

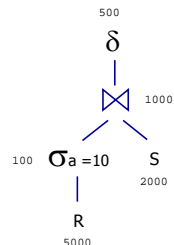
Xử lý câu truy vấn

75

Ví dụ (tt)

(1)

(2)

Xử lý câu truy vấn

76

Ví dụ (tt)

- Cộng kích thước sau khi thực hiện các phép toán, ngoại trừ
 - Các nút lá
 - Nút gốc
- (1): $100+50+1000=1150$
- (2): $100+1000=1100$
- Phép lược bỏ trùng lặp thực hiện sau thì tốt hơn

Xử lý câu truy vấn

77

Ước lượng số lần truy xuất IOs

- Các tham số thống kê
 - $B(R)$: tổng số block chứa tất cả các bộ của R
 - $f(R)$: số bộ tối đa trong mỗi block
 - M: số block trống trên bộ nhớ
- Quan tâm
 - Quan hệ R có được gom thành cụm không (clustered)?
 - Thuộc tính trong các phép toán có chỉ mục không (index)?
 - Chỉ mục có gom cụm không (clustering index)?
 - Kết quả cần được sắp thứ tự không?

Xử lý câu truy vấn

78

-

- R R S T ...

-

79

- Xử lý câu truy vấn

80

- Xử lý câu truy vấn

81

